

Toetsingskader locatie asielopvang gemeente Hellendoorn

Centrale uitgangspunten

- Regie nemen en houden op het proces en de locatie
- Passend bij de schaal van de gemeente Hellendoorn
- Geen verantwoordelijkheid voor de uitvoering

criterium	Aspect	Toelichting
Gelegenheid tot huisvesting voor 10 jaar	Continuïteit	Realisatie van asielopvang is geen korte termijn investering. Om continuïteit te kunnen waarborgen is noodzakelijk dat een locatie voor 10 jaar in gebruik kan worden genomen. Ook voor het COA is dit een criterium om te kunnen investeren.
Toereikend voor de lokale asielopgave (geamendeerd door de raad)	Opgave	De omvang van de locatie moet toereikend zijn om te kunnen voldoen aan de lokale asielopgave. Deze is geraamd op 123 asielzoekers, behorend tot gezinnen. De verwachting bestaat dat de geraamde asielopgave nog dit jaar verhoogd zal worden. Om te waarborgen dat de locatie(s) ook voldoen als de opgave verhoogd wordt, is een omvang (hoofdvestiging en nevenvestigingen) van ten minste 150 plekken nodig, met een maximum van 200 plaatsen.
Beheer door het COA	Beheer	Niet grootschalig maar wel groot genoeg om beheerd te kunnen worden door het COA. Een opvanglocatie structureel in eigen beheer nemen past niet bij de verantwoordelijkheid van een kleine gemeente en brengt inhoudelijke en financiële risico's met zich mee. Het COA stelt in beginsel een ondergrens van 150 plekken om goede faciliteiten te kunnen realiseren en om een locatie effectief te kunnen exploiteren. Omdat niet altijd sprake is van een volledige bezetting wordt een capaciteit van 150-200 plekken als basis gehanteerd voor een kleine zelfstandig functionerende locatie.
Bestaande bebouwing of grond waar in 2023 of uiterlijk eerste helft 2024 asielopvang gerealiseerd mag en kan worden	Termijn	Het beroep dat het Rijk doet op gemeenten gaat uit van asielopvang in 2023. Dit betekent dat de locatie moet voldoen aan het criterium dat op afzienbare termijn gebouwd, verbouwd, geplaatst en/of aangelegd moet kunnen worden. In dit kader wordt onder meer gekeken naar juridische en technische procedures, bijvoorbeeld m.b.t. bestemming, bezwaar en stikstof.
Goede ontsluiting naar voorzieningen, inclusief bereikbaarheid van scholen, winkels etc.	Voorzieningen	De locatie moet toegankelijk en goed ontsloten zijn in meerdere opzichten. Denk aan de beschikbaarheid van (toegangs- en uitvals)wegen, riolering en nutsvoorzieningen of de mogelijkheid om deze versneld aan te leggen. Ook de afstand per auto, fiets en/of openbaar vervoer naar winkels, scholen, zorg en andere voorzieningen is relevant in dit kader. NB: naast bereikbaarheid gaat het dus ook om beschikbaarheid. Een school kan dichtbij zijn maar over onvoldoende capaciteit beschikken om in de vraag te voorzien.

		Naast aandacht voor aanwezigheid van voorzieningen gaat het ook om de mogelijkheid om voorzieningen op te schalen.
Draagkracht omgeving	Omgeving	Realisatie van asielopvang heeft impact op de omgeving. Het is van belang dat de gemeente een inschatting maakt van de mogelijke impact voor omwonenden door te kijken naar draagkracht. Eén van de maatstaven die hierbij gehanteerd wordt is de verhouding tussen de schaal van de opvang en de schaal van de omliggende bewoning.
Gemeente houdt regie op de bestemming	Bestemming	Om voor de lange termijn regie te houden op de bestemming van de locatie is wenselijk dat de gemeente hier bindende afspraken over maakt en/of dat de gemeente eigenaar is/wordt/blijft van de grond.
Veiligheid van bewoners en omwonenden	Veiligheid	De ligging en inrichting van de locatie moeten van dien aard zijn dat de veiligheid van bewoners van de opvang en die van omwonenden geborgd kan worden. Het gaat daarbij om verschillende aspecten van veiligheid: van verkeers- en brandveiligheid tot sociale en openbare veiligheid.
Kwaliteit van leefomgeving en bebouwing	Kwaliteit	De ligging en inrichting van de locatie moeten van dien aard zijn dat de kwaliteit van de leefomgeving en de bebouwing geborgd kan worden. Het gaat daarbij om verschillende aspecten van kwaliteit: van duurzaamheid en leefbaarheid tot bouwkundige en ruimtelijke kwaliteit.
Financiële haalbaarheid	Financiën	De investering die nodig is om een locatie te ontwikkelen en exploiteren moet in verhouding staan tot het meerjarige maatschappelijke rendement. Voor de incidentele en structurele kosten die gepaard gaan met een locatie dient dekking aanwezig te zijn. Deze kosten hebben betrekking op verwerving, realisatie en exploitatie: voor grond, bebouwing, voorzieningen, beheer etc. NB: het Rijk voorziet in volledige bekostiging van de asielopvang. In het geval van een door het COA gerealiseerde en geëxploiteerde locatie is het COA de partij die verantwoordelijk is voor de financiering.
Programma van eisen COA	Criteria partners	Voor het selecteren en inrichten van opvanglocaties voor asielzoekers hanteert het COA een Programma van Eisen (PvE). Aangezien het college beoogt dat het COA de asielopvang in de gemeente Hellendoorn gaat beheren, dient rekening te worden gehouden met dit PvE. Het programma vertoont overlap met de criteria die de gemeente zelf stelt en voorziet daarnaast in praktische (uitvoerings)criteria die minder relevant zijn voor het gemeentelijke toetsingskader (denk aan: indeling van ruimten etc.). Het PvE van het COA vormt geen belemmerend kader.

d.d. 28-3-2023

Bijlage bij Raadsvoorstel met zaaknummer 2023-007132

Besproken tijdens debatronde in de raad op 18-4-2023 en unaniem vastgesteld door de raad op 16-5-2023

met één amendering (zie boven) en drie toegevoegde criteria (zie onder):

criterium	Aspect	Toelichting
-----------	--------	-------------

Passende dagbesteding in de vorm van betaald en/of onbetaald (vrijwilligers) werk bevorderen het welzijn van de asielzoeker en acceptatie van de bevolking	Dagbesteding	Leegloop en verveling zijn vaak een bron van conflicten en escalaties. Passende dagbesteding zowel op de locatie als daarbuiten gaat dit tegen.
Actieve betrokkenheid van de samenleving bevorderen en welzijn en acceptatie van asielzoekers	Samenleving	Bedrijfsleven, kerkgenootschappen, (sport)verenigingen, buurverenigingen, zorg- en welzijnsorganisaties activeren en faciliteren betrokken te zijn bij de asielopvang.
Situering in of direct grenzend aan de bebouwde kom	Bebouwde kom	Het is mede uit oogpunt van veiligheid belangrijk dat locaties in de nabijheid van winkels, scholen en sportaccommodaties zijn gevestigd.

Tijdens de raadsbehandeling op 16 mei is ook een motie aangenomen die het college oproept om:

“De mogelijkheid te onderzoeken om in de (bestuurs)overeenkomst met het COA op te nemen dat er in de gemeente Hellendoorn geen plaats is voor Veilige-Landers.”

Tijdens de raadsbehandeling op 16 mei is tevens vastgesteld dat het college de aangenomen amendementen mag beschouwen als een inspanningsverplichting in lijn met de aangenomen motie. Dit betekent dat in de onderhandeling met het COA zal worden ingebracht dat:

- a. er sprake kan zijn van een nevenvesting in plaats van alleen één hoofdvesting;
- b. het aantal plekken gemaximeerd wordt op 200;
- c. met een voorkeur voor gezinnen en
- d. geen veiligelanders.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

Er zijn geen gegevens geanonimiseerd in dit document.

Wet	Artikel	Beschrijving	Pagina('s)
-----	---------	--------------	------------